

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 17. februar 2021 blev i sag nr. 95368:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

P+, Pensionskassen for Akademikere
Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 7/6 2020 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

9. Klausulen;

Jeg henviser til besvarelsen i punkt 8 og 4 med følgende yderligere bemærkninger; Din forhøjede invalidedækning ville være kommet til 100% udbetaling i klausulperioden, hvis dit tab af erhvervsevne skyldtes andet end din Parkinson, fx en ulykke, det skyldes primært stress. Du har derfor haft en reel forhøjet invaliditetsdækning for alt andet end erhvervsudygtighed som følge af din Parkinson. Denne dækning har du betalt for. Regulativets §2 stk. 1 gælder rigtigt nok ved medlemsoptagelse – som du anfører - men det fremgår af §7 stk. 8, at de selvsamme regler gælder, såfremt ændring af invalidepensionen medfører en risikostigning på mere end 25%.

Det skyldes primært en voldsom stres og sekundært min Parkinson, Jeg mener derfor at opfylde klausulen som beskrevet ovenfor, hvilket er baggrunden for at tage sagen videre til ankenævnet.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Kompensation for økonomisk tab siden 1/5-2020, og fremefter jvf. aftale om forhøjet dækning"

Selskabet har i brev af 7/7 2020 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Tvisten

P+ forstår sagen således, at medlemmet klager over størrelsen af den invalidepension, som P+ har tilkendt medlemmet.

Sagsfremstilling

I forlængelse af en telefonsamtale sendte pensionskassen den 19. januar 2017 et tilbud til medlemmet om forhøjelse af medlemmets dækning for invalidepension pr. den 1. februar 2017 fra en dækning på 120.000 kr. pr. år til en dækning 530.000 kr. pr. år. En kopi af fremsendelsesmail og tilbuddet er vedlagt som bilag 1.

Medlemmet accepterede tilbuddet den 7. marts 2017. En kopi af medlemmets accept af tilbuddet er vedlagt som bilag 2.

Den 20. februar 2019 modtager P+ en ansøgning fra medlemmet om invalidepension. Medlemmet har i ansøgningen oplyst, at medlemmet er sygemeldt pr. den 12. oktober 2018, og at årsagen til uarbejdsdygtigheden er Parkinsons sygdom. En kopi af ansøgningen er vedlagt som bilag 3. En lægeattest af den 12. februar 2019 er vedlagt ansøgningen. Det fremgår af lægeattesten, at medlemmet blev diagnosticeret med Parkinsons sygdom i 2015. Lægeattesten er vedlagt som bilag 4. Det fremgår af de helbredsoplysninger, som P+ har modtaget, at der i 2018 skete en forværring af sygdommen. Det fremgår af lægeattesten vedlagt som bilag 4, at medlemmets erhvervs-evne er nul timer daglig som følge af Parkinsons.

På grundlag af helbredsoplysningerne tilkendte pensionskassen den 11. juli 2019 medlemmet varig invalidepension pr. den 1. maj 2019. Invalidepension blev tilkendt på grund af Parkinsons sygdom. Størrelsen af invalidepensionen blev fastsat på baggrund af pensionskassens forsikringsbetingelser, der indeholder vilkår om en klausulperiode ved ændring af invalidepensionen. En kopi af tilkendelsesbrevet er vedlagt som bilag 5. P+ oplyste medlemmet om klausulperioden i forbindelse med fremsendelsen af tilbuddet om forhøjelse af medlemmets dækning for invalidepension, og vilkårene var også beskrevet i tilbuddet, jf. bilag 1.

Medlemmet har efterfølgende klaget til pensionskassen over størrelsen af den invalidepension, som P+ har tilkendt medlemmet. Medlemmet har anført, at erhvervsudygtigheden primært skyldes voldsom stress og sekundært Parkinsons.

Regler

Medlemmet er optaget på P+ Regulativ 2007 (tidligere JØP Regulativ 2). Dette fremgår bl.a. af bilag 1. Den version af regulativet, der var gældende på tidspunktet for ansøgningen om invalidepension, er vedlagt som bilag 6.

Det fremgår af § 7, stk. 8, i P+ Regulativ 2007, at en ændring af invalidepensionen, som medfører en stigning i risikoen på mere end 25 %, er omfattet af en klausulperiode på to år. Hvis medlemmet inden for klausulperioden bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, der foreligger på ændringstidspunktet, og som indebærer en øget risiko for invaliditet, nedsættes pensionsydelsen efter reglerne i § 2, stk. 1.

Det fremgår af § 2, stk. 1, i P+ Regulativ 2007, at medlemmet ved optagelsen i pensionskassen er omfattet af en toårig klausulperiode. Hvis medlemmet inden for klausulperioden afgår ved døden eller bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, som foreligger på optagelsestidspunktet, og som indebærer en øget risiko for invaliditet eller død, nedsættes pensionsydelsen til 10 %, hvis erhvervsudygtighed, jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden for det første år efter optagelsestidspunktet, og til 20 %, hvis erhvervsudygtighedstidspunktet, jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden

for det andet år efter optagelsestidspunktet. Nedsættelsen af pensionsydelse gælder i hele udbetalingsperioden for alle ydelser under udbetaling.

Ifølge § 7, stk. 2, 1. pkt., i P+ Regulativ 2007 foreligger erhvervsudygtighed, når vedkommende medlems af dennes uddannelse og beskæftigelse betingede erhvervsevne som følge af en af sygdom eller ulykke forårsaget fysisk eller psykisk invaliditet er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og nedsættelsen er af en vis varighed.

Konklusion

Det skal konstateres, at forhøjelsen af medlemmets dækning for invalidepension fra 120.000 kr. pr. år til 530.000 kr. pr. år medførte en stigning i risikoen på mere end 25 %. Som konsekvens af dette er forhøjelsen af dækningen ifølge § 7, stk. 8, i P+ Regulativ 2007 omfattet af en klausulperiode på to år fra tidspunktet for forhøjelsen, dvs. fra den 1. februar 2017.

På baggrund af de modtagne helbredsoplysninger er det P+'s opfattelse, at medlemmet blev erhvervsudygtig (som defineret i § 7, stk. 2, 1. pkt., i P+ Regulativ 2007) i løbet af efteråret 2018 og dermed inden for klausulperioden, samt at erhvervsudygtigheden skyldes en helbredsmangel (Parkinsons), der forelå på tidspunktet for forhøjelsen af dækningen for invalidepension, og som indebar en øget risiko for invaliditet. Som konsekvens af dette skal invalidepensionen nedsættes efter reglerne i § 2, stk. 1, i P+ Regulativ 2007.

Det skal konstateres, at erhvervsudygtigheden indtraf inden for det andet år efter forhøjelsestidspunktet. Som konsekvens heraf skal forhøjelsen af invalidepensionen nedsættes til 20 %, jf. § 2, stk. 1, i P+ Regulativ 2007.

Medlemmet har ikke godtgjort, at erhvervsudygtigheden skyldes stress.

Som konsekvens af ovenstående fastholder P+ størrelsen af den invalidepension, som P+ har tilkendt medlemmet."

Klageren har i brev af 26/8 2020 til nævnet bl.a. anført:

"Indledningsvis skal jeg anføre, at begrundelsen for nærværende klage starter i forbindelse med de informationer og oplysninger, som jeg modtog, da jeg fik tilbudt forsikringsaftalen og det grundlag forsikringen er tegnet på.

Det var således, at det ingen hemmelighed var, at jeg var blevet diagnosticeret med Parkinson og derfor i fremtiden kunne have god brug for en pensionsaftale, der kunne sikre mig en pension, der ville dække godt/bedre i tilfælde af uarbejdsdygtighed – særligt når og hvis Parkinsonsygdommen måtte medføre uarbejdsdygtighed.

Jeg må derfor på kraftigste gøre indsigelse mod en klausul om, at den af mig tegnede pension med uarbejdsdygtighedsaftale ikke skulle dække i tilfælde af uarbejdsdygtighed som følge af Parkinson. En sådan klausul har aldrig været omtalt og har aldrig været meddelt hverken mig eller min pensionsrådgiver, som deltog ved tegningen af aftalen.

Pensionskassens medarbejder var med sikkerhed bekendt med min diagnose/sygdom og den pågældende aftale blev indgået for at bedre min situation når og hvis Parkinsonsygdommen måtte

føre til uarbejdsdygtighed. Der var kun spørgsmålet/forholdet med den 2-års karenperiode, hvor pensionen ville blive reduceret, hvis jeg måtte blive uarbejdsdygtig som følge af Parkinson i den periode, medens jeg ikke efterfølgende ville få reduceret pensionen, såfremt der måtte opstå uarbejdsdygtighed senere, uanset årsagen.

Havde det været tilfældet at jeg, som følge af den allerede konstaterede Parkinson, ikke ville kunne opnå bedre dækning ved fremtidig uarbejdsdygtighed, også som følge af Parkinson, så havde ændringen og pensionsaftalen og deraf forhøjede betaling, ikke været attraktiv for mit vedkommende.

Jeg vedhæfter, for at være sikker på forståelsen heraf, igen korrespondance mellem min rådgiver og pensionselskabet i form af pensionselskabets svarmail af den 23. maj 2017.

Vedrørende spørgsmålet om ikrafttræden af pensionen ved uarbejdsdygtighed, så skal jeg fastholde, at uarbejdsdygtighed først kan anses for indtrådt i forbindelse med at jeg fratrådte min ansættelse i [...]. Dette foretages pr. 1. april 2019, hvorefter også karenperioden er udløbet. Der er ikke tale om at jeg indtil denne dato har været arbejdsdygtig henset til, at jeg har indgået en aftale om ophør af ansættelsen med fuld løn indtil 31. marts 2019. Jeg er ikke blevet opsagt og jeg har ikke været sygemeldt i perioden, ligesom jeg i øvrigt ikke helt konkret har haft flere sygedage end sædvanligt, så jeg har kunnet passe i mit arbejde og kan derfor ikke anerkende en skønsmæssigt fastsat uarbejdsdygtighedstid fra "efteråret 2018".

Jeg skal i øvrigt også gøre indsigelse mod, at man tillægger ophøret af ansættelsen og aftalen om ophør af ansættelse pga. Parkinsonsygdommen og må i stedet anføre, at en væsentlig årsag til mine problemer/lægebesøg og forhold i øvrigt har været den stressede situation, som jeg personligt befandt mig i i forbindelse med en igangværende skilsmisse og en arbejdsplads, der var flyttet fra [...] til [...].

Jeg har samtidig haft en stor usikkerhed for i givet fald hvor, jeg kunne få et alternativt job, idet en ansættelse i [...] og en opretholdelse af min bopæl i [...] ikke ville være holdbar i længden. Parkinsonsygdommen førte naturligvis også til tanker i denne retning. Disse personlige forhold har påvirket mig og har naturligvis også påvirket min Parkinsonsygdom, men dog uden at forholdene forhindrede mig i at udføre og opretholde mit arbejde.

Pensionskassen ønsker jeg skal føre dokumentation for en stresset situation. Dette kan ikke være tilfældet, da jeg ikke kan/vil kunne dokumentere at uarbejdsdygtigheden skyldes stress. Hvordan skulle det kunne lade sig gøre??? Det må være Pensionskassen, der skal dokumentere, at uarbejdsdygtigheden skyldes Parkinson, hvilket i øvrigt, som ovenfor anført, ikke har betydning og ellers også, at det på trods af Parkinson har været således at jeg har haft og fortsat havde fuld ansættelse i de 2 år under karenperioden, således at der ikke er indtrådt uarbejdsdygtighed i en karenperiode. Jeg skal således også fastholde at indtræden af uarbejdsdygtigheden først kan indtræde efter karenperiodens udløb og bemærker, at også ansøgningen om pension er foretaget mere end 2 år efter at forsikringen startede pr. 1. februar 2017.

Som konsekvens af ovennævnte fastholder jeg kravet om tilkendelse af pension i overensstemmelse med de vilkår, som aftalen er indgået efter og således fastsat efter de anførte kr. 530.000 om året."

Selskabets advokat har i brev af 9/10 2020 til nævnet bl.a. anført:

"Vedtagelsen af klausulen

Klausulen er indsat i forbindelse med klagers forhøjelse af invalidepensionen den 1. februar 2017.

I den forbindelse modtog klager et tilbud, jf. bilag 1, og det fremgik af fremsendelsesmailen, at "Jeg skal gøre opmærksom på, at du bliver omfattet af en 2-årig klausul, som vi også snakkede om i telefonen."

Den nævnte telefonsamtale fremgår af et telefonnotat, der vedlægges som bilag 7, hvor det fremgår, at "Har gjort meget ud af at forklare om klausul. Han vil stadig gerne forhøje IP – har sendt tilbud."

Klausulen er også beskrevet i tilbuddet (bilag 1), hvor det står følgende i "Forudsætninger for pensionsberegning":

"KLAUSULERINGSPERIODER

Ved optagelse i JØP omfattes medlemmer af en to-årig klausuleringsperiode. En to-årig klausuleringsperiode træder også i kraft ved genoptagelse af bidragsbetaling eller mere end et års hvilende medlemskab samt ved bidragsstigninger på mere end 25 %. (understreget af mig)

Efterfølgende var der også telefoniske drøftelser af klausulen. Som bilag 8 vedlægges telefonnotat af 21. februar 2017, hvor det fremgår, at "Oplyst om 2-årig klausul ved forøgelse af IP-dækning."

Som bilag 9 vedlægges telefonnotat af 27. februar 2017, hvor det fremgår, at "Tlf. gennemgået "klausuleringsperiode..."

Det fremgår desuden af de af klager fremlagte bilag, at Pensionskassen den 23. februar 2017 fremsendte følgende mail til klager:

"Mange tak for din mail af 15. februar 2017. I slutningen af din mail opridser du 4 punkter/spørgsmål:

4) Du kan ikke acceptere klausuleringsperioden på yderligere 2 år, idet du ikke er vist risikoberegningen på mere end 25 %.

Hertil kan vi oplyse, at såfremt du ikke kan acceptere den 2-årige klausuleringsperiode fra tidspunktet for forøgelsen af din invalidedækning (1. februar 2017), vil JØPs tilbud på forhøjelse af din invalidepension bortfalde."

Det var på dette grundlag, at klager accepterede tilbuddet, og der er således ingen tvivl om, at klausulen er vedtaget.

I maj 2017 rettede klagers rådgiver i øvrigt henvendelse vedrørende klausulen, og det blev i den anledning oplyst, at klausulen angik forudbestående lidelser, jf. bilag 10, så klager havde altså allerede på dette tidspunkt fokus på klausulen.

Klagers erhvervsudygtighed og klausulen

Klager blev i 2014/2015 diagnosticeret med Parkinson, og han har siden oplevet en jævn forværring af tilstanden.

Som bilag 11 vedlægges speciallægeerklæring fra speciallæge i neurologi [...], hvoraf det fremgår, at speciallægen har behandlet klagers Parkinsonsygdom siden 2014, at tilstanden er jævnt forværret, at klager er tydelig påvirket af sin Parkinson sygdom trods intensiv medicinsk behandling, og at klager blev afskediget fra sit arbejde i [...] på grund af manglende overblik. Speciallægen anfører endvidere, at klager ikke vil være i stand til at fungere i noget erhverv på grund af sin Parkinsonsygdom.

Denne forværring indtrådte indenfor klausuleringsperioden. Som bilag 12 vedlægges lægejournal, hvor det fremgår, at klager den 17. december 2018 oplyste til speciallægen, at han var stoppet med sit arbejde i [...], da han havde problemer med overblikket samt at få afviklet sine opgaver hurtigt nok. I januar 2019 oplyste klager til speciallægen, at han syntes, at tilstanden var forværret.

Der var samtidigt et forløb i gang i kommunen. Det fremgår således af kommunal journal, jf. bilag 13, at klagers arbejdsgiver i maj 2018 henvendte sig til kommunen, fordi man vurderede, at klager ikke kunne passe sit arbejde på almindelige vilkår. Der havde været flere møder med klager og hans tillidsrepræsentant, og alle parter var enige i denne vurdering.

Senere var der en samtale med klager i juni 2018, hvor klager oplyste, at han ikke længere kunne yde det samme i jobbet.

I august 2018 var der en telefonisk samtale, og det fremgår af referatet, at klagers arbejdsgiver ikke kunne honorere fortsat ansættelse af klager på nuværende vilkår og løn.

Det var efter dette forløb, at klager den 12. oktober 2018 indgik en fratrædelsesaftale og fratrådte, sin stilling, jf. fratrædelsesaftalen - bilag 14. Det fremgår af aftalen, at baggrunden for ophøret var, at klager trods diverse tilpasningsforanstaltninger ikke inden for en overskuelig fremtid ville blive i stand til at varetage de væsentlige funktioner i stillingen, og der var derfor reelt tale om en fratrædelse af helbredsmæssige årsager.

Begrundelse for Pensionskassens afgørelse

Som Pensionskassen ser sagen, er det relevante tidspunkt for klausulering efter regulativets § 7, stk. 8 indtrædelsen af invaliditet, hvilket efter regulativets § 7, stk. 2, afhænger af, hvornår erhvervsevnen er tilstrækkeligt nedsat – ikke på hvornår erhvervsindtægten ophører. Det relevante tidspunkt er derfor senest det tidspunkt, hvor klager blev fritstillet den 12. oktober 2018 grundet sygdom.

Det er desuden Pensionskassens opfattelse, at årsagen til fritstillingen var klagers Parkinsonsygdom, der er en helbredsmangel, der forelå på tidspunktet for forhøjelsen af invalidepensionen, og derfor berettiger til klausulering. Udover oplysningerne i bilag 11 – 14 henvises der til klagers oplysninger i ansøgningen i bilag 3 og klagers læges oplysninger i lægeattesten i bilag 4 om, at årsagen til uarbejdsdygtigheden er Parkinson. Der er intet, der tyder på, at årsagen til fritstillingen

var stress, og i øvrigt ville en eventuel stress med overvejende sandsynlighed helt eller delvis være begrundet i Parkinson-sygdommen.

Pensionskassen anmoder derfor fortsat om, at klagen afvises."

Til dette har klagerens advokat fremsendt brev af 26/10 2020, hvori det bl.a. er anført:

"Vedrørende klausulen så skal jeg på klagers vegne anføre/bekræfte, at klausulen efter drøftelse parterne imellem blev vedtaget, med den af indklagede forudsatte 2 års periode, hvor pension i tilfælde af invaliditet ville blive reduceret.

Det blev samtidig præciseret fra indklagedes side, at klausulen skulle omfatte det tilfælde, hvor dækningen skulle træde i kraft indenfor den pågældende 2 års periode regnet fra 1. februar 2017.

Det er samtidig i mail fra indklagede den 23. maj 2017 præciseret, at dækningen på invalidedækningen/ uarbejdsdygtigheds dækningen også omfatter diagnosen Parkinson, som min klient allerede ved tegningen var diagnoseret med, og som indklagede allerede var bekendt med og accepterede.

Der blev ikke på dette tidspunkt gjort særlige bemærkninger om, at ikrafttrædelse ville blive vurderet af indklagede og fastsat efter, hvornår man fra indklagedes side vurderede at der af lægelige vurderinger/skøn ville indtræde uarbejdsdygtighed.

Det gøres vedrørende spørgsmålet om tidspunkt for invaliditet gældende, at det afgørende tidspunkt må regnes for det tidspunkt, hvor dækningen i henhold til den tegnede forsikring, anmodes om at blive sat i kraft, og videre fra det tidspunkt, hvor dækningen kan træde i kraft.

Det kan lægges til grund, at der blev indgået aftale om fratræden, den 12. oktober 2018, hvor der ikke forudgående havde været et fravær fra klagers side og, hvor der ikke havde været en sag fra arbejdsgiver, med ønske/krav om opsigelse eller ændring af ansættelsesvilkår. Henvendelsen var fremkommet på klagers initiativ, og der var ganske mange og forskellige anledninger til, at klager ønskede sig ændring i sine ansættelsesforhold.

Den af indklagede anførte begrundelse, at der var tale om en fratrædelse af helbredsmæssige årsager kan ikke accepteres og bestrides. Det kan ikke lægges til grund, hverken at aftale om fratrædelse blev indgået af helbredsmæssige årsager eller at aftalen om fritstilling var klagers Parkinson diagnose.

Det fastholdes fra klagers side, at den væsentligste årsag var arbejdspladsens lange afstand fra hjemmet og klagers mange uafklarede personlige forhold, så som skilsmisse, økonomi, og fremtidige arbejdsmuligheder, der førte til stress og som førte til manglende egen opfattelse af, at kunne overkomme funktionerne i nuværende/daværende stilling, og som så førte til aftale om fratræden.

Det gøres videre gældende at klagers henvendelse til indklagede den 20. februar 2019, er/var ikke alene en henvendelse om at anmode om at få invalidepension, det var også en henvendelse om at få afklaret, hvorvidt klager, når nuværende ansættelse ophørte og lønnen derfor også ville ophøre med at komme, så skulle søge anden/ny ansættelse. Klager kunne ikke selv vurdere, om han op-

fyldte kravet til at være uarbejdsdygtig eller ej og ønskede derfor afklaring af sine muligheder, og kunne han få invalidepension i henhold til den tegnede dækning, så var det ønsket, da han så ikke længere ville have den usikkerhed, der altid ligger i, om man kan finde andet arbejde og hvilken karakter dette ville være.

Det gøres vedrørende spørgsmålet om tidspunktet for uarbejdsdygtighed/invaliditet gældende, at det afgørende tidspunkt må anses for at være det tidspunkt, hvor dækningen kan træde i kraft. Det kan lægges til grund, at dette tidspunkt på ingen måde kan ligge før den 1. april 2019, idet aftale om fratræden løber til og med den 31. marts 2019.

Det gøres videre gældende, at det forhold, at klager har opretholdt, og kunnet opretholde en ansættelse til efter klausulens ophørsperiode ikke skal kunne komme ham til skade ved, at man fra indklagedes side "blot" kan skønne og fastsætte et tidligere indtrædelsestidspunkt, og dermed selv fastsætte klausulens dækningsperiode."

Hertil har selskabet i brev af 16/11 2020 til nævnet bl.a. anført:

"Som det fremgår af mit indlæg af den 9. oktober 2020, fremgår det af den centrale bestemmelse i regulativets § 7, stk. 8, at det er indtrædelsen af invaliditet, der er tidsmæssigt afgørende, og ikke dækningstidspunktet. Der er ikke belæg for klagers påstand om, at der er tilkendegivet andet i forbindelse med forhøjelsen af dækningen. Det er desuden dokumenteret i sagens bilag, herunder bilag 11 og 12, at det var klagers Parkinsonsygdom, der var årsagen til klagers arbejdsophør.

Hvis det var dækningstidspunktet, der var afgørende, ville det føre til en tilfældig og vilkårlig forsikringsbehandling af medlemmerne afhængigt af deres forskellige aftaler og opsigelsesperioder.

Pensionskassen anmoder derfor fortsat nævnet om at afvise klagen."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, hvoraf nogle gengives nedenfor. Af journalnotat af 15/6 2018 fra kommunalt regi fremgår bl.a.:

"Vurdering:

... [Klageren] er diagnosticeret og i behandling (hos neurolog i [...]) med Parkinson, diagnosticeret for ca. 3 år siden. Sygdommen er meget svingende og individuelt betinget beskriver [Klageren]. [Klageren] har selv udbedt sig råd og vejledning i forbindelse med sin situation. Kerneproblematikken er, at [klageren] ikke længere kan yde det samme i jobbet, som han kunne før sygdom indtraf. [Klageren] beskriver at han - efter en konstant opadstigende karriere - de seneste ca. 5 år har oplevet, at det er gået ned ad med 3 hofteoperationer, skilsmisse og parkinsonsdiagnosen. [Klageren] er vejledt og rådgivet om eventuelle handlemuligheder jf ovenfor beskrevet. Det er præciseret, at der skal indhentes lægelige oplysninger samt ske en afprøvning og afklaring af funktions- og arbejdssevne i for..b.m. en evt. fleksjobbevilling. Det er på det foreliggende grundlag ikke muligt at komme med en mere konkret vurdering. Dog vurderes det, at [klagerens] samlede helbredstilstand - herunder funktions- og arbejdssevne er påvirket af sygdommen. Samt at symptomerne skal ses over tid"

Af journalnotat af 17/12 2018 fra neurolog fremgår bl.a.:

"Patienten er stoppet med sit arbejde i [...], da han havde problemer med overblikket samt at få afviklet sine opgaver hurtigt nok. Patienten overvejer at søge om pension. Generelt går det rimeligt, men tilstanden kan svinge lidt fra den ene dag til den anden. Det er sket et par gange at han har glemt en Madopar dosis. [Ægtefællen] oplyser at patienten meget hyppigt sover uroligt om natten. Der er i øvrigt ikke tilkommet nye symptomer.

Objektivt

Oligomimisk og oligokinetisk. Ingen tremor. Let bilateraldysdiadokokinese uden dekrement. Marginal højresidig rigiditet. Rejser sig uden problemer. Går hurtigt med reduceret medsving af begge arme.

Konklusion

Objektivt er tilstanden i det væsentlige uændret fra april. Fortsætter med uændret Selegilin 10 mg mane, Ropinirol depot 16 mg dagligt og Madopar 125 x 4 dagligt med ny kontrol om fire måneder."

Af neurologisk speciallægeerklæring af 22/5 2019 fremgår bl.a.:

"Resumé:

Nu [...], som i 2014 fik diagnosticeret Parkinsons Sygdom. Har gået til undersøgelse og kontrol hos undertegnede. I forløbet er der foretaget MRI af hjernen, som var normal, samt DAT-SPECT, som bekræftede nedsat aktivitet i basalganglierne. Der er sket en jævn forværring af tilstanden. Undersøgte er nu afskediget fra sit arbejde i [...] på grund af manglende overblik og aktuelt sygemeldt. Søger om invalidepension fra pensionskassen. Objektivt findes han tydeligt parkinsonistisk, kognitiv testning lavt i normalområdet.

Konklusion:

Undersøgte er tydelig påvirket af sin Parkinsons Sygdom selv med intensiv medicinsk behandling. Parkinsons Sygdom er en kronisk progredierende lidelse, så tilstanden vil jævnt forværres fremadrettet. Umiddelbart kan jeg ikke forestille mig, at undersøgte kan fungere i noget erhverv."

Af klagerens fratrædelsesaftale af 12/10 2018 fremgår bl.a.:

"2. Aftalens baggrund

Det [arbejdsgiverens] vurdering, at [klageren] trods diverse tilpasningsforanstaltninger ikke inden for en overskuelig fremtid vil blive i stand til at varetage de væsentlige funktioner i stillingen som [...]. I forlængelse heraf har parterne aftalt, at [klagerens] ansættelsesforhold med [arbejdsgiveren] skal ophøre på de i denne aftale beskrevne vilkår.

3. Afslutning af ansættelsesforholdet

[Klagerens] ansættelsesforhold med [arbejdsgiveren] ophører den 30. april 2019.

Klageren fritstilles 12. oktober 2018 og skal således ikke stå til rådighed for [arbejdsgiveren] efter denne dato."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"§ 2. Medlemsoptagelse

Stk. 1. Ved optagelsen i JØP er medlemmet omfattet af en to-årig klausulperiode. Hvis medlemmet inden for klausulperioden afgår ved døden eller bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, som forelå på optagelsestidspunktet, og som indebar en øget risiko for invaliditet eller død, nedsættes pensionsydelse til 10 %, hvis erhvervsudygtighed, jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden for det første år efter optagelsestidspunktet, og til 20 %, hvis erhvervsudygtighedstidspunktet,

jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden for det andet år efter optagelsestidspunktet. Nedsættelsen af pensionsydelse gælder i hele udbetalingsperioden for alle ydelser under udbetaling. Supplerende alderspension efter § 6 b er ikke omfattet af klausulen.

...

§ 7. Invalidpension

Stk. 1. Retten til invalidpension indtræder den 1. i måneden, efter at erhvervsudygtighed er indtruffet, dog tidligst fra det tidspunkt, hvor den pågældende er ophørt med at oppebære sin hidtidige, normale erhvervsindtægt. Ret til invalidpension opnås ikke efter det tidspunkt, da medlemmet har opnået ret til alderspension i henhold til § 6, stk. 1, eller oppebærer reduceret alderspension i henhold til § 6, stk. 3. Ved delvis pensionering i henhold til § 6, stk. 3, bevares retten til invalidpension for så vidt angår den bevarede deltidsansættelse, dog længst indtil det fyldte 68. år.

Stk. 2. Erhvervsudygtighed foreligger, når vedkommende medlems af dennes uddannelse og beskæftigelse betingede erhvervsevne som følge af en af sygdom eller ulykke forårsaget fysisk eller psykisk invaliditet er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og nedsættelsen er af en vis varighed. For medlemmer, der allerede på tidspunktet for optagelsen var erhvervsudygtige som følge af invaliditet jf. § 2, stk. 3, indtræder retten til invalidpension, når medlemmets erhvervsevne som følge af en af sygdom eller ulykke efter optagelsen forårsaget fysisk eller psykisk invaliditet uden sammenhæng med den invaliditet, der forelå ved optagelsen, er nedsat med 1/3 eller derover af normal erhvervsevne, og nedsættelsen er af en vis varighed.

...

Stk. 8. Ændring af invalidpensionen, som medfører en stigning i risikoen på mere end 25 %, er omfattet af en klausulperiode på to år. Hvis medlemmet inden for klausulperiode bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, der forelå på ændringstidspunktet, og som indebar en øget risiko for invaliditet, formindskes pensionsydelsen efter reglerne i § 2, stk. 1. Klausulen finder ikke anvendelse ved afgivelse af tilfredsstillende helbredsoplysninger."

Nævnet udtaler:

Klageren er omfattet af en pensionsordning med forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne. I forlængelse af en telefonsamtale fremsendte selskabet den 19/1 2017 et tilbud om forhøjelse af klagerens dækning for invalidpension pr. 1/2 2017 fra en årlig dækning på 120.000 kr. til en årlig dækning på 530.000 kr. Den 7/3 2017 accepterede klageren selskabets tilbud. Den 12/10 2018 blev klageren som led i en fratrædelsesaftale fritstillet fra sit arbejde med lønophør den 30/4 2019, og den 20/2 2019 søgte klageren om udbetaling af invalidpension som følge af

uarbejdsdygtighed, da han lider af Parkinsons sygdom. Den 11/7 2019 tilkendte selskabet klageren varig invalidepension. Størrelsen af invalidepensionen blev fastsat på baggrund af forsikringsbetingelsernes vilkår om klausulperiode ved ændring af invalidepension.

Klageren er utilfreds med, at selskabet har nedsat forhøjelsen af invalidepensionen til 20 procent. Klageren har anført, at der mellem parterne blev vedtaget en klausul med den af selskabet forudsatte 2 års periode regnet fra den 1/2 2017, at det blev præciseret, at invalidedækningen ligeledes omfattede diagnosen Parkinson, men at der ikke blev gjort særlige bemærkninger om, at ikrafttrædelsen ville blive vurderet og fastsat efter, hvornår man fra selskabets side vurderede, at der efter et lægeligt skøn ville indtræde uarbejdsdygtighed. Han har anført, at det afgørende tidspunkt må anses for at være det tidspunkt, hvor dækningen kunne træde i kraft, og at dette på ingen måde kan ligge før den 1/4 2019, idet aftalen om fratræden løb til og med den 30/4 2019. Han har anført, at der ikke var tale om en fratrædelse af helbredsmæssige årsager, idet den væsentligste årsag var arbejdspladsens lange afstand fra hjemmet og hans mange uafklarede personlige forhold. Han har anført, at aftalen om fratrædelse blev indgået pr. 12/10 2018, at han ikke forudgående havde haft fravær, og at hans uarbejdsdygtighed i første række skyldes voldsom stress og i anden række Parkinson.

Selskabet har fastholdt nedsættelsen af forhøjelsen af den tilkendte invalidepension. Selskabet har anført, at forhøjelsen af klagerens dækning for invalidepension fra 120.000 kr. til 530.000 kr. medførte en stigning i risikoen på mere end 25 procent, hvilket havde den konsekvens, at forhøjelsen af dækningen blev omfattet af en klausulperiode på to år fra tidspunktet for forhøjelsen, hvilket vil sige den 1/2 2017, jf. regulativets § 7, stk. 8. Selskabet har anført, at invalidepensionen skal nedsættes efter reglerne i regulativets § 2, stk. 1, idet klageren blev uarbejdsdygtig i løbet af efteråret 2018 og dermed inden for klausulperioden, og idet erhvervsudygtigheden skyldes en helbredsmangel (Parkinson), der forelå på tidspunktet for forhøjelsen. Selskabet har anført, at det relevante tidspunkt for klausulering afhænger af, hvornår erhvervsevnen er tilstrækkeligt nedsat, og ikke af, hvornår erhvervsindtægten ophørte, og at det relevante tidspunkt derfor er senest det tidspunkt, hvor klageren den 12/10 2018 blev fritstillet på grund

af sin sygdom. Selskabet har også anført, at årsagen til uarbejdsdygtigheden var Parkinson, og at der ikke er noget, der tyder på, at årsagen til fritstillingen var stress.

Af forsikringsbetingelsernes § 7, stk. 8 fremgår det, at "Ændring af invalidepensionen, som medfører en stigning i risikoen på mere end 25 %, er omfattet af en klausulperiode på to år. Hvis medlemmet inden for klausulperiode bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, der forelå på ændringstidspunktet, og som indebar en øget risiko for invaliditet, formindskes pensionsydelsen efter reglerne i § 2, stk. 1".

Af forsikringsbetingelsernes § 2, stk. 1 fremgår det, at "Ved optagelsen i JØP er medlemmet omfattet af en to-årig klausulperiode. Hvis medlemmet inden for klausulperioden afgår ved døden eller bliver invalid, og dette skyldes en helbredsmangel, som forelå på optagelsestidspunktet, og som indebar en øget risiko for invaliditet eller død, nedsættes pensionsydelse til 10 %, hvis erhvervsudygtighed, jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden for det første år efter optagelsestidspunktet, og til 20 %, hvis erhvervsudygtighedstidspunktet, jf. § 7, stk. 2, 1. pkt. er indtruffet inden for det andet år efter optagelsestidspunktet. Nedsættelsen af pensionsydelse gælder i hele udbetalingsperioden for alle ydelser under udbetaling".

Af forsikringsbetingelsernes § 7, stk. 2, 1. pkt. fremgår det, at "Erhvervsudygtighed foreligger, når vedkommende medlems af dennes uddannelse og beskæftigelse betingede erhvervsevne som følge af en af sygdom eller ulykke forårsaget fysisk eller psykisk invaliditet er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, og nedsættelsen er af en vis varighed".

Nævnet finder indledningsvist at måtte lægge til grund, at årsagen til klagerens nedsatte erhvervsevne først og fremmest skyldes diagnosen Parkinson.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klagerens erhvervsudygtighed, jf. forsikringsbetingelsernes § 7, stk. 8, jf. § 2, stk. 1, og § 7, stk. 2, 1. pkt., må anses for at være indtrådt forud for den 1/2 2019, og dermed inden for den 2-årige klausulperiode. Nævnet kan herefter

Ankenævnet for Forsikring

13.

95368

ikke kritisere, at selskabet har formindsket forhøjelsen af pensionsydelsen til 20 procent med henvisning til § 2, stk. 1.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af § 7, stk. 2, 1. pkt. fremgår, at der foreligger erhvervsudygtighed, når den uddannelses -og beskæftigelsesbetingede erhvervsevne, er nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne, som følge af blandt andet sygdom, og når nedsettelsen er af en vis varighed.

Nævnet har i denne forbindelse lagt vægt på, at det af klagerens fratrædelsesaftale af 12/10 2018 fremgår, at "Det er [arbejdsgiverens] vurdering, at [klageren] trods diverse tilpasningsforanstaltninger ikke inden for en overskuelig fremtid vil blive i stand til at varetage de væsentlige funktioner i stillingen som [...]. Klageren fritstilles 12. oktober 2018 og skal således ikke stå til rådighed for [arbejdsgiveren] efter denne dato".

Nævnet har også i denne forbindelse lagt vægt på, at det af kommunalt journalnotat af 21/11 2018 fremgår det, at "Kerneproblematikken er, at [klageren] ikke længere kan yde det samme i jobbet, som han kunne før sygdom indtraf. [Klageren] beskriver at han - efter en konstant opadstigende karriere - de seneste ca. 5 år har oplevet, at det er gået ned ad med 3 hofteoperationer, skilsmisse og parkinsondiagnosen... Derfor vurderes det, at [klagerens] samlede helbreds-tilstand - herunder funktions- og arbejdssevne er påvirket af sygdommen".

Nævnet har endvidere i denne forbindelse lagt vægt på, at det af journalnotat af 17/12 2018 fra neurolog fremgår, at klageren er stoppet med sit arbejde, da han havde problemer med overblikket samt at få afviklet sine opgaver hurtig nok.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Ankenævnet *for* Forsikring

14.

95368

Svend Bjerg Hansen